Zbiór Orzeczeń

OPINIA RZECZNIKA GENERALNEGO
MELCHIORA WATHELETA
przedstawiona w dniu 29 maja 2018 r.[1]

**Sprawa C-21/17**

**Catlin Europe SE**
**przeciwko**
**O. K. Trans Praha spol. s r. o.**

[wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Nejvyšší soud (sąd najwyższy, Republika Czeska)]

Odesłanie prejudycjalne – Współpraca sądowa w sprawach cywilnych i handlowych – Rozporządzenie (WE) nr 1896/2006 – Postępowanie w sprawie europejskiego nakazu zapłaty – Doręczenie nakazu zapłaty wraz z pozwem o wydanie nakazu – Brak tłumaczenia tego ostatniego – Europejski nakaz zapłaty, którego wykonalność została stwierdzona – Wniosek o dokonanie ponownego zbadania po upływie terminu na wniesienie sprzeciwu

1. W pytaniu prejudycjalnym Nejvyšší soud (sąd najwyższy, Republika Czeska) zwraca się o dokonanie wykładni rozporządzenia (WE) nr 1896/2006[2] w kontekście sporu pomiędzy dwiema spółkami (Catlin Europe SE i O. K. Trans Praha spol. s r. o.) dotyczącego europejskiego postępowania w sprawie nakazu zapłaty.

## I. Ramy prawne

### *A. Rozporządzenie nr 1896/2006*

2. Jak wynika z motywów 1 i 2 rozporządzenia nr 1896/2006, w ramach tworzenia przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, w której zapewniony jest swobodny przepływ osób, Unia powinna przyjąć środki w dziedzinie współpracy sądowej w sprawach cywilnych mających skutki transgraniczne, niezbędne dla funkcjonowania rynku wewnętrznego i zmierzające do usuwania przeszkód w prawidłowym przebiegu postępowań cywilnych.

3. Tym samym rzeczone rozporządzenie ma na celu, zgodnie z motywami 9 i 29, ustanowienie jednolitego i szybkiego mechanizmu dochodzenia bezspornych roszczeń pieniężnych w całej Unii.

1 Język oryginału: francuski.

2 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. ustanawiające postępowanie w sprawie europejskiego nakazu zapłaty (Dz.U. 2006, L 399, s. 1; sprostowanie Dz.U. 2007, L 70, s. 490).

4. Artykuł 1 ust. 1 rozporządzenia nr 1896/2006 stanowi:

„Celem niniejszego rozporządzenia jest:

a) uproszczenie, przyspieszenie i ograniczenie kosztów postępowania sądowego w sprawach transgranicznych dotyczących bezspornych roszczeń pieniężnych, poprzez ustanowienie postępowania w sprawie europejskiego nakazu zapłaty;

oraz

b) umożliwienie swobodnego przepływu europejskich nakazów zapłaty we wszystkich państwach członkowskich poprzez określenie minimalnych standardów, których spełnienie uchyla konieczność przeprowadzenia w państwie członkowskim wykonania, jakiegokolwiek dodatkowego postępowania pośredniego poprzedzającego uznanie i wykonanie europejskiego nakazu zapłaty".

5. Artykuł 2 ust. 1 tego rozporządzenia stanowi:

„Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do transgranicznych spraw cywilnych i handlowych, bez względu na rodzaj sądu lub trybunału […]".

6. Artykuł 7 tego rozporządzenia stanowi, że:

„1. Pozew o wydanie europejskiego nakazu zapłaty składa się przy użyciu formularza A, określonego w załączniku I.

2. Pozew musi zawierać:

a) nazwy lub imiona i nazwiska oraz adresy stron, a także, w odpowiednich przypadkach, ich przedstawicieli oraz oznaczenie sądu, do którego kierowany jest pozew;

b) kwotę dochodzonego roszczenia, w tym kwotę roszczenia głównego oraz, stosownie do okoliczności, odsetki, kary umowne i koszty;

c) jeżeli powód dochodzi odsetek – stawkę odsetek oraz okres, za jaki żąda odsetek, chyba że zgodnie z prawem państwa członkowskiego wydania odsetki ustawowe doliczane są automatycznie do roszczenia głównego;

d) uzasadnienie roszczenia, w tym opis okoliczności wskazanych jako podstawa roszczenia oraz, w odpowiednich przypadkach, żądanych odsetek;

e) opis dowodów na poparcie roszczenia;

f) okoliczności uzasadniające właściwość sądu; oraz

oraz

g) uzasadnienie transgranicznego charakteru sprawy w rozumieniu art. 3.

[…]".

7. Zgodnie z art. 8 rozporządzenia nr 1896/2006:

„Na podstawie pozwu o wydanie europejskiego nakazu zapłaty sąd rozpatrujący sprawę bada, tak szybko jak to możliwe, czy spełnione są wymogi określone w art. 2, 3, 4, 6 i 7 i czy pozew wydaje się być uzasadniony […]”.

8. Artykuł 12 tego rozporządzenia jest sformułowany następująco:

„1. Jeżeli spełnione są warunki określone w art. 8, sąd, tak szybko jak to możliwe, zwykle w terminie 30 dni od wniesienia pozwu, wydaje europejski nakaz zapłaty przy użyciu formularza E, określonego w załączniku V.

[…]

2. Europejski nakaz zapłaty jest wydawany wraz z odpisem pozwu. […]

3. Europejski nakaz zapłaty zawiera pouczenie, że pozwany może:

a) zapłacić powodowi kwotę wskazaną w nakazie;

lub

b) wnieść sprzeciw poprzez jego przesłanie sądowi wydania w terminie 30 dni od doręczenia mu nakazu.

4. W europejskim nakazie zapłaty pozwanego informuje się, że:

a) nakaz został wydany wyłącznie na podstawie informacji przekazanych przez powoda i niezweryfikowanych przez sąd;

b) nakaz stanie się wykonalny, chyba że do sądu zostanie wniesiony sprzeciw zgodnie z art. 16;

c) w przypadku wniesienia sprzeciwu postępowanie będzie kontynuowane przed właściwymi sądami państwa członkowskiego wydania zgodnie z przepisami regulującymi zwykłe postępowanie cywilne, chyba że powód wyraźnie zażądał w takim przypadku zakończenia postępowania.

5. Sąd zapewnia doręczenie nakazu pozwanemu zgodnie z prawem krajowym, w sposób zgodny z minimalnymi standardami określonymi w art. 13, 14 i 15”.

9. Artykuł 16 ust. 1–3 rzeczonego rozporządzenia stanowi:

„1. Pozwany może wnieść do sądu wydania sprzeciw od europejskiego nakazu zapłaty […].

2. Sprzeciw musi zostać wysłany w terminie 30 dni od doręczenia nakazu pozwanemu.

3. W sprzeciwie pozwany wskazuje, że kwestionuje roszczenie, bez konieczności precyzowania powodów”.

10. Zgodnie z art. 18 tego rozporządzenia:

„1. Jeżeli w terminie określonym w art. 16 ust. 2, przy uwzględnieniu odpowiedniego czasu potrzebnego do wpłynięcia oświadczenia, do sądu wydania nie wpłynie sprzeciw, sąd wydania niezwłocznie stwierdza wykonalność europejskiego nakazu zapłaty przy użyciu formularza G, określonego w załączniku VII. Sąd sprawdza datę doręczenia.

[…]

3. Sąd przesyła wykonalny europejski nakaz zapłaty powodowi”.

11. Artykuł 19 rozporządzenia nr 1896/2006 stanowi:

„Europejski nakaz zapłaty, który stał się wykonalny w państwie członkowskim wydania, jest uznawany i wykonywany w innych państwach członkowskich bez potrzeby stwierdzania wykonalności i bez możliwości sprzeciwienia się jego uznaniu”.

12. Artykuł 20 tego rozporządzenia, zatytułowany „Ponowne badanie w wyjątkowych przypadkach”, stanowi:

„1. Po upływie terminu określonego w art. 16 ust. 2 pozwany jest uprawniony do złożenia wniosku o ponowne zbadanie europejskiego nakazu zapłaty przez właściwy sąd w państwie członkowskim wydania w przypadkach, gdy:

a) i) nakaz zapłaty został doręczony w jeden ze sposobów przewidzianych w art. 14;

oraz

ii) doręczenie nie nastąpiło w odpowiednim czasie umożliwiającym mu przygotowanie się do obrony, bez winy z jego strony;

lub

b) pozwany nie miał możliwości sprzeciwienia się roszczeniu z powodu siły wyższej lub z powodu nadzwyczajnych okoliczności, które były przez niego niezawinione;

pod warunkiem niezwłocznego podjęcia przez niego działań w obu przypadkach.

2. Po upływie terminu określonego w art. 16 ust. 2 pozwany jest również uprawniony do złożenia wniosku o ponowne zbadanie europejskiego nakazu zapłaty przez właściwy sąd w państwie członkowskim wydania, w przypadku gdy wydanie nakazu zapłaty było w sposób oczywisty błędne w świetle wymogów określonych w niniejszym rozporządzeniu lub ze względu na inne wyjątkowe okoliczności.

3. Jeżeli sąd odrzuci wniosek pozwanego z tego powodu, że nie zachodzi żadna z okoliczności, o których mowa w ust. 1 i 2, uzasadniających ponowne zbadanie nakazu, europejski nakaz zapłaty pozostaje w mocy.

Jeżeli sąd uzna, że ponowne zbadanie nakazu jest uzasadnione z uwagi na jedną z przyczyn określonych w ust. 1 i 2, europejski nakaz zapłaty traci moc”.

13. Artykuł 27 rozporządzenia nr 1896/2006, zatytułowany „Stosunek do rozporządzenia (WE) nr 1348/2000”, stanowi:

„Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez wpływu na stosowanie rozporządzenia Rady (WE) nr 1348/2000 z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie doręczania dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych lub handlowych w państwach członkowskich [Dz.U. 2000, L 160, s. 37]”.

14. Zgodnie z art. 33 akapit drugi rozporządzenia nr 1896/2006 akt ten stosuje się od dnia 12 grudnia 2008 r.

15. Załącznik I do wspomnianego rozporządzenia zawiera formularz A, zatytułowany „Pozew o wydanie europejskiego nakazu zapłaty”.

16. Formularz E, dotyczący wydania europejskiego nakazu zapłaty, jest ujęty w załączniku V do tego rozporządzenia.

### *B. Rozporządzenie nr 1393/2007*

17. Zgodnie z motywem 2 rozporządzenia nr 1393/2007 [3] jego zadaniem jest, z myślą o zapewnieniu prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego, usprawnienie i przyspieszenie postępowań sądowych poprzez ustanowienie zasady przekazywania między państwami członkowskimi dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych lub handlowych w celu ich doręczania.

18. Motywy 7 oraz 10–12 tego rozporządzenia brzmią następująco:

„(7) Kryterium szybkości przekazu upoważnia do wykorzystania wszelkich właściwych środków, pod warunkiem że spełnione są pewne warunki dotyczące czytelności i wiarygodności otrzymanego dokumentu. Bezpieczeństwo przekazu wymaga, aby do przekazywanego dokumentu dołączyć standardowy formularz, który ma zostać wypełniony w języku urzędowym lub w jednym z języków urzędowych miejsca doręczenia lub w innym języku dopuszczonym przez dane państwo członkowskie.

[…]

(10) W celu zapewnienia skuteczności niniejszego rozporządzenia możliwość odmowy doręczenia dokumentów powinna zostać ograniczona do sytuacji wyjątkowych.

(11) Aby ułatwić przekazywanie dokumentów między państwami członkowskimi i doręczanie tych dokumentów, należy stosować standardowe formularze załączone do niniejszego rozporządzenia.

(12) Jednostka przyjmująca powinna poinformować odbiorcę na piśmie, wykorzystując w tym celu standardowy formularz, że może on odmówić przyjęcia doręczanego dokumentu w momencie doręczenia lub zwrócić go do jednostki przyjmującej w ciągu tygodnia, jeżeli dokument ten nie został sporządzony w języku, który odbiorca rozumie, lub w języku urzędowym lub w jednym z języków urzędowych miejsca doręczenia. Jeżeli adresat skorzystał z prawa do odmowy przyjęcia dokumentu, zasada ta ma również zastosowanie w przypadku kolejnych doręczeń […]. Powinno się wprowadzić regulację, zgodnie z którą za doręczenie dokumentu, który został zwrócony, może zostać uznane doręczenie na adres tłumaczenia tego dokumentu”.

19. Rozporządzenie nr 1393/2007, zgodnie z brzmieniem jego art. 1 ust. 1, stosuje się w sprawach cywilnych lub handlowych w sytuacji, gdy w celu doręczenia dokumentu sądowego lub pozasądowego konieczne jest jego przekazanie z jednego państwa członkowskiego do drugiego.

20. Rozdział II rozporządzenia nr 1393/2007 obejmuje przepisy dotyczące różnych sposobów przekazywania i doręczania dokumentów sądowych.

3 Rozporządzenie nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczące doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych (doręczanie dokumentów) oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1348/2000 (Dz.U. 2007, L 324, s. 79; sprostowanie Dz.U. 2009, L 292, s. 48).

21. W rozdziale tym znajduje się w szczególności art. 8 tego rozporządzenia, zatytułowany „Odmowa przyjęcia dokumentu”, zgodnie z którym:

„1. Jednostka przyjmująca informuje adresata na standardowym formularzu, zawartym w załączniku II o możliwości odmowy przyjęcia doręczanego dokumentu w momencie doręczenia lub poprzez zwrócenie go w ciągu tygodnia do jednostki przyjmującej, jeżeli nie został on sporządzony w jednym z języków określonych poniżej ani nie dołączono do niego tłumaczenia na jeden z następujących języków:

a) język, który adresat rozumie; lub

b) język urzędowy państwa członkowskiego, do którego adresowane są dokumenty, lub jeżeli w tym państwie członkowskim jest kilka języków urzędowych – język urzędowy lub jeden z języków urzędowych miejsca, w którym ma nastąpić doręczenie.

2. W przypadku gdy jednostka przyjmująca została powiadomiona, że adresat odmówił przyjęcia dokumentu zgodnie z ust. 1, niezwłocznie powiadamia o tym jednostkę przekazującą, przesyłając w tym celu poświadczenie określone w art. 10, i zwraca jej wniosek oraz dokumenty, które wymagają tłumaczenia.

3. Jeżeli adresat odmówił przyjęcia dokumentu zgodnie z ust. 1, rozwiązaniem takiej sytuacji może być, zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia, doręczenie adresatowi tłumaczenia dokumentu na jeden z języków określonych w ust. 1. W takim przypadku datą doręczenia jest data doręczenia dokumentu wraz z jego tłumaczeniem zgodnie z prawem państwa członkowskiego, do którego dokument jest adresowany. Jeśli jednak zgodnie z prawem państwa członkowskiego dokument należy doręczyć w pewnym określonym terminie, data, którą należy brać pod uwagę w odniesieniu do wnioskodawcy, powinna być datą doręczenia pierwotnego dokumentu, ustaloną zgodnie z art. 9 ust. 2.

[…]”.

22. Standardowy formularz zatytułowany „Informacja o prawie adresata do odmowy przyjęcia dokumentu”, znajdujący się w załączniku II do rozporządzenia nr 1393/2007, zawiera następującą informację dla adresata dokumentu:

„Adresat może odmówić przyjęcia dokumentu, jeżeli nie został on sporządzony w języku, który rozumie, ani w języku urzędowym lub w jednym z języków urzędowych miejsca doręczenia, lub jeżeli nie dołączono do niego tłumaczenia na taki język.

Jeżeli adresat chce skorzystać z tego prawa, musi odmówić przyjęcia dokumentu w momencie jego doręczenia bezpośrednio w obecności osoby doręczającej lub zwrócić dokument na niżej wskazany adres w terminie tygodnia wraz z oświadczeniem o odmowie przyjęcia”.

23. Ów standardowy formularz zawiera również „oświadczenie adresata”, podpisywane przez adresata w przypadku, gdy odmawia on przyjęcia danego dokumentu, które to oświadczenie brzmi następująco:

„Niniejszym odmawiam przyjęcia załączonego dokumentu, ponieważ nie został on sporządzony w języku, który rozumiem, ani w języku urzędowym lub w jednym z języków urzędowych miejsca doręczenia, ani nie dołączono do niego tłumaczenia na taki język”.

24. Wreszcie, wspomniany formularz przewiduje w tej samej sytuacji, że adresat powinien wskazać te spośród języków urzędowych Unii Europejskiej, które rozumie.

25. Artykuł 25 rozporządzenia nr 1393/2007 stanowi:

„1. Rozporządzenie (WE) nr 1348/2000 traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

2. Wszelkie odniesienia do uchylonego rozporządzenia traktuje się jako odniesienia do niniejszego rozporządzenia […]”.

26. Rozporządzenie nr 1393/2007 stosuje się, zgodnie z jego art. 26 akapit drugi, od dnia 13 listopada 2008 r.

## II. Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

27. Z postanowienia odsyłającego wynika, że O. K. Trans Praha, spółka z siedzibą w Republice Czeskiej, złożyła do Okresní soud Praha – západ (sądu rejonowego w Pradze – Zachód, Republika Czeska) pozew o wydanie europejskiego nakazu zapłaty przeciwko Catlin Innsbruck GmbH, z siedzibą w Austrii. W trakcie postępowania spółka Catlin Innsbruck połączyła się z inną spółką grupy Catlin – Catlin Europe, której siedziba znajduje się w Kolonii (Niemcy). Catlin Europe jest następcą prawnym Catlin Innsbruck w postępowaniu głównym.

28. Okresní soud Praha – západ (sąd rejonowy w Pradze – Zachód) uwzględnił ten pozew, wydając w dniu 1 sierpnia 2012 r. żądany europejski nakaz zapłaty.

29. Ów nakaz został doręczony spółce Catlin Europe w dniu 3 sierpnia 2012 r. i stał się wykonalny w dniu 3 września 2012 r.

30. W dniu 21 grudnia 2012 r., to jest po upływie terminu do wniesienia sprzeciwu przewidzianego w art. 16 ust. 2 rozporządzenia nr 1896/2006, spółka Catlin Europe złożyła wniosek o ponowne zbadanie tego nakazu zapłaty na podstawie art. 20 ust. 2 tego rozporządzenia.

31. Na poparcie tego wniosku spółka Catlin Europe podniosła, że z naruszeniem art. 8 ust. 1 rozporządzenia nr 1393/2007 nie była ona poinformowana, za pomocą standardowego formularza zawartego w załączniku II do tego rozporządzenia, o przysługującym jej prawie do odmowy przyjęcia doręczanego dokumentu, jeżeli nie dołączono do niego tłumaczenia.

32. W istocie bowiem w tym przypadku odpis formularza pozwu o wydanie europejskiego nakazu zapłaty, który zgodnie z art. 12 ust. 2 rozporządzenia nr 1896/2006 był załączony do nakazu zapłaty z dnia 1 sierpnia 2012 r., został sporządzona wyłącznie w języku czeskim i nie dołączono do niego tłumaczenia na język niemiecki.

33. W tym względzie spółka Catlin Europe uważa, że z uwagi na brak tłumaczenia formularza pozwu o wydanie europejskiego nakazu zapłaty nie była w stanie zrozumieć dokumentu wszczynającego postępowanie, co stanowi okoliczność wyjątkową w rozumieniu art. 20 ust. 2 tego rozporządzenia, uzasadniającą ponowne zbadanie nakazu na podstawie tego przepisu.

34. Ów wniosek o ponowne zbadanie został jednak oddalony przez Okresní soud Praha – Západ (sąd rejonowy w Pradze – Zachód) postanowieniem z dnia 8 kwietnia 2013 r., które zostało utrzymane w postępowaniu apelacyjnym w dniu 17 czerwca 2013 r. przez Krajský soud v Praze (sąd okręgowy w Pradze, Republika Czeska).

35. Zdaniem tego sądu europejski nakaz zapłaty został należycie doręczony spółce Catlin Europe, zgodnie z wymogami art. 14 rozporządzenia nr 1896/2006. Ponadto brak informacji w sprawie prawa adresata do odmowy odbioru dokumentu doręczonego na podstawie art. 8 ust. 1 rozporządzenia nr 1393/2007 nie może prowadzić do uchylenia nakazu ani uzasadniać jego ponownego zbadania, ponieważ rozporządzenie nr 1896/2006 nie przewiduje takiego skutku.

36. Spółka Catlin Europe wniosła skargę kasacyjną do Nejvyšší soud (sądu najwyższego).

37. Sąd ten zastanawia się, czy w zawisłym przed nim sporze wymogi określone w art. 8 ust. 1 rozporządzenia nr 1393/2007 mogą uzasadniać ponowne zbadanie europejskiego nakazu zgodnie z przepisami art. 20 rozporządzenia nr 1896/2006.

38. W szczególności to ostatnie rozporządzenie nie zawiera żadnych przepisów dotyczących języka, w którym pozew o wydanie europejskiego nakazu zapłaty musi zostać doręczony pozwanemu. Ponadto, w przeciwieństwie do rozporządzenia nr 1393/2007, rozporządzenie nr 1896/2006 ustanawia szczegółowe reguły oparte na standardowych formularzach zawartych w załącznikach do niego, które muszą być wypełnione, co do zasady, za pomocą określonych wcześniej kodów cyfrowych. W związku z tym sąd odsyłający zastanawia się, czy można uznać, że czysto formalne uchybienie proceduralne, takie jak przywołane przez spółkę Catlin Europe, prowadzi do naruszenia przysługującego jej prawa do obrony.

39. W tych okolicznościach Nejvyšší soud (sąd najwyższy) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy art. 20 ust. 2 rozporządzenia nr 1896/2006 […] należy interpretować w ten sposób, że niepowiadomienie adresata o możliwości odmowy przyjęcia doręczanych dokumentów, jak przewidziano w art. 8 ust. 1 rozporządzenia nr 1393/2007 […], stanowi podstawę dla prawa pozwanego (adresata) do złożenia wniosku o ponowne zbadanie europejskiego nakazu zapłaty zgodnie z art. 20 ust. 2 rozporządzenia nr 1896/2006 […]?”.

## III. Analiza

### *A. Podsumowanie argumentacji stron*

40. Uwagi na piśmie zostały przedłożone przez O. K. Trans Praha, rządy grecki, włoski i austriacki, jak również przez Komisję Europejską. Jako że nie złożono wniosku o przeprowadzenie rozprawy, Trybunał nie zorganizował rozprawy.

41. O. K. Trans Praha uważa, że w niniejszym przypadku nie istnieją nadzwyczajne okoliczności mogące uzasadniać ponowne zbadanie europejskiego nakazu zapłaty na mocy art. 20 ust. 2 rozporządzenia nr 1896/2006.

42. Rozpatrywane postępowanie w sprawie europejskiego nakazu zapłaty było bowiem poprzedzone trzema innymi postępowaniami tego samego typu, w ramach których spółka Catlin Europe zawsze składała sprzeciw, co świadczy o tym, że miała ona świadomość możliwości obrony. Niepowiadomienie o możliwości odmowy przyjęcia dokumentów w niniejszej sprawie nie miało zatem żadnego wpływu na jej prawo do obrony.

43. Okoliczność, że w tym przypadku nie został wniesiony sprzeciw, była spowodowana błędem popełnionym przez pracownika spółki Catlin Europe, a spółka ta próbuje obecnie ów błąd naprawić, starając się doprowadzić do ponownego zbadania nakazu.

44. Rząd grecki zauważa, że cel realizowany przez rozporządzenia nr 1896/2006 i nr 1393/2007 polega na zagwarantowaniu słusznej równowagi między interesami powoda a interesami pozwanego poprzez pogodzenie celów skuteczności i szybkości przekazywania pism procesowych z koniecznością zapewnienia odpowiedniej ochrony prawa do obrony adresata tych pism.

45. Ponadto z utrwalonego orzecznictwa wynika, że na podstawie rozporządzenia nr 1393/2007, w sytuacji gdy jednostka przyjmująca dokonuje doręczenia dokumentu sądowego lub pozasądowego adresatowi, jest ona we wszystkich przypadkach zobowiązana do dołączenia do owego dokumentu standardowego formularza zawartego w załączniku II do tego rozporządzenia w celu poinformowania adresata o jego prawie do odmowy przyjęcia tego dokumentu, jeżeli nie został on sporządzony lub przetłumaczony na język, który adresat zna lub powinien rozumieć [4].

46. Wynika z tego, że interpretacja możliwości ponownego zbadania europejskiego nakazu zapłaty w wyjątkowych przypadkach, taka jak przewidziana w art. 20 ust. 2 rozporządzenia nr 1896/2006, nie może prowadzić do osłabienia prawa do obrony adresata takiego nakazu.

47. Tymczasem oczywiste jest, że jeżeli z uwagi na brak odpowiedniego tłumaczenia pozwany nie rozumie treści pozwu o wydanie nakazu zapłaty i, co za tym idzie, dochodzonego od niego roszczenia, to nastąpiło naruszenie prawa do obrony, gdyż w tych okolicznościach nie może on podjąć decyzji, przy znajomości sprawy, czy powinien wnieść sprzeciw wobec pozwu czy go nie podważać.

48. W związku z tym brak powiadomienia adresata europejskiego nakazu zapłaty o przysługującym mu uprawnieniu do odmowy przyjęcia doręczanego dokumentu, ponieważ nie został on sporządzony lub przetłumaczony na jeden z języków, o których mowa w art. 8 rozporządzenia nr 1393/2007, powinien być postrzegany jako wyjątkowy przypadek w rozumieniu art. 20 ust. 2 rozporządzenia nr 1896/2006, a zatem jako podstawa ponownego zbadania na podstawie tego przepisu.

49. Natomiast zdaniem rządu włoskiego niepowiadomienie adresata o możliwości odmowy przyjęcia doręczanego dokumentu, który nie jest sporządzony w języku adresata lub w języku, który adresat zna, nie rodzi dla tej strony prawa do żądania ponownego zbadania europejskiego nakazu zapłaty na mocy art. 20 ust. 2 rozporządzenia nr 1896/2006.

50. W związku z tym tego rodzaju uchybienie formalne nie pociąga za sobą ani bezskuteczności doręczanego dokumentu, ani bezskuteczności postępowania w sprawie doręczenia. Uchybienie to powinno zostać naprawione przez doręczenie danej stronie formularza zawartego w załączniku II do rozporządzenia nr 1393/2007, przy czym termin do wniesienia sprzeciwu zgodnie z art. 16 ust. 2 rozporządzenia nr 1896/2006 rozpoczyna bieg dopiero od naprawienia tego uchybienia. W tych okolicznościach warunek wstępny zastosowania art. 20 rozporządzenia nr 1896/2006, to znaczy przedstawienie przez pozwanego dowodu, iż przywołana okoliczność uniemożliwiła mu wniesienie sprzeciwu w wyznaczonym terminie, nie jest w niniejszej sprawie spełniony.

51. Ponadto żadna z okoliczności uzasadniających ponowne zbadanie, o których mowa w art. 20, nie odnosi się do nieprawidłowego doręczenia z braku powiadomienia adresata o możliwości odmowy przyjęcia dokumentu.

52. Rząd austriacki dochodzi do takiego samego wniosku jak rząd włoski, lecz na podstawie częściowo różnych argumentów: chociaż rozporządzenie nr 1896/2006 zawiera pewne przepisy dotyczące doręczenia europejskiego nakazu zapłaty pozwanemu, nie zawiera jednak żadnego przepisu dotyczącego języka, w którym doręczenie ma nastąpić.

4 Zobacz wyrok z dnia 2 marca 2017 r., Henderson, C-354/15, EU:C:2017:157.

53. Niemniej jednak nieuregulowane w tym rozporządzeniu kwestie dotyczące doręczania dokumentów powinny być rozstrzygane zgodnie z rozporządzeniem nr 1393/2007.

54. Stąd wniosek, że na mocy art. 8 tego ostatniego rozporządzenia europejski nakaz zapłaty musi zostać doręczony z tłumaczeniem lub, w przypadku jego braku, pozwany powinien zostać poinformowany o przysługującym mu prawie do odmowy przyjęcia dokumentu.

55. Nie jest jednak jasne, czy obowiązkowe jest również tłumaczenie odpisu pozwu o wydanie nakazu zapłaty, czy też może ono być wymagane tylko w niektórych przypadkach.

56. Zgodnie z art. 12 ust. 2 rozporządzenia nr 1896/2006 europejski nakaz zapłaty wydaje się wraz z odpisem pozwu o wydanie nakazu.

57. Z jednej strony pozew ów ma postać formularza, a powód jedynie zakreśla różne pola, przez co pozwany może z łatwością zrozumieć treść, przeszukując równolegle wersję formularza sporządzoną i opublikowaną w jego języku.

58. Z drugiej strony nie można wykluczyć, że pozew zawiera także istotne wyjaśnienia w postaci tekstu wolnego.

59. W tym ostatnim przypadku, jeśli odbiorca nie został powiadomiony o przysługującym mu prawie do odmowy przyjęcia dokumentu, chociaż nie jest on sporządzony w języku, który odbiorca rozumie, należy ustalić, czy doręczenie jest skuteczne.

60. W tym kontekście można twierdzić, że albo w niniejszej sprawie nie jest ono skuteczne, przez co termin do wniesienia sprzeciwu nie rozpoczął biegu, albo należy zastosować przez analogię art. 20 ust. 1 rozporządzenia nr 1896/2006.

61. Natomiast takie uchybienie formalne nie może prowadzić do zastosowania ust. 2 tego artykułu. Przepis ten dotyczy bowiem jedynie nieuzasadnionego wydania europejskiego nakazu zapłaty z powodu błędu pisarskiego. Tymczasem w postępowaniu głównym nakaz został wydany prawidłowo, a do ewentualnego błędu, o charakterze czysto formalnym, doszło dopiero na późniejszym etapie postępowania, to jest w momencie doręczenia pozwanemu.

62. Komisja uważa, że żadne z obu uchybień proceduralnych, którymi w opinii spółki Catlin Europe dotknięte jest w niniejszym przypadku doręczenie europejskiego nakazu zapłaty – a mianowicie fakt, po pierwsze, że odpis pozwu będącego źródłem tego nakazu, który powinien być do niego załączony, nie był sporządzony w języku zrozumiałym dla adresata ani w języku urzędowym państwa członkowskiego przyjmującego, a po drugie, że strona pozwana nie została poinformowana o prawie do odmowy przyjęcia rozpatrywanego dokumentu zgodnie z art. 8 rozporządzenia nr 1393/2007 – nie stanowi wyjątkowych okoliczności uzasadniających ponowne zbadanie nakazu zapłaty na podstawie art. 20 rozporządzenia nr 1896/2006.

63. Każda inna wykładnia byłaby niezgodna z celem postępowania w sprawie europejskiego nakazu zapłaty.

64. W tym względzie rozporządzenie nr 1896/2006 miało na celu uproszczenie, przyspieszenie oraz ograniczenie kosztów procesów sądowych w sprawach transgranicznych dotyczących bezspornych roszczeń pieniężnych.

65. Postępowanie charakteryzuje się istnieniem formularza pozwu, załączonego do rozporządzenia i opublikowanego we wszystkich językach urzędowych Unii. Standardowy formularz powinien być wypełniony przy użyciu kodów numerycznych, identycznych we wszystkich wersjach językowych, tak że pozwany jest w stanie zrozumieć, że zostało przeciwko niemu wszczęte postępowanie oraz może zapoznać się z dokładnym przedmiotem pozwu i przyczynami, dla których podniesione zostało roszczenie pieniężne.

66. Ponadto pozwany zostaje poinformowany o możliwości wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty.

67. Co więcej, prawo do wystąpienia o ponowne zbadanie nakazu jest ograniczone do przypadków, w których występują wyjątkowe okoliczności, co oznacza, że pozwany nie posiada możliwości ponownego wniesienia sprzeciwu.

68. W każdym razie uchybienie to można w łatwy sposób naprawić poprzez wysłanie stronie pozwanej tłumaczenia pozwu o wydanie nakazu.

## *B. Ocena*

69. Sąd odsyłający zastanawia się, po pierwsze, czy rozporządzenia nr 1896/2006 i nr 1393/2007 należy interpretować w ten sposób, że w przypadku doręczenia europejskiego nakazu zapłaty pozwanemu, zamieszkałemu na terytorium innego państwa członkowskiego, w przypadku gdy dokument ten nie został sporządzony w języku, który adresat rozumie, lub w języku urzędowym państwa członkowskiego, do którego adresowane są dokumenty, a jeżeli w tym państwie członkowskim jest kilka języków urzędowych – w języku urzędowym lub jednym z języków urzędowych miejsca, w którym ma nastąpić doręczenie, lub nie dołączono do dokumentu tłumaczenia na jeden z powyżej opisanych języków, adresat musi zostać należycie poinformowany, za pomocą standardowego formularza zawartego w załączniku II do rozporządzenia nr 1393/2007, o przysługującym mu prawie do odmowy przyjęcia dokumentu.

70. Po drugie, sąd odsyłający zwraca się z pytaniem na temat tego, jakie są konsekwencje niepowiadomienia adresata o prawie do odmowy przyjęcia dokumentu podlegającego doręczeniu, z naruszeniem art. 8 ust. 1 rozporządzenia nr 1393/2007, a w szczególności, czy taka okoliczność może uzasadniać wniosek o ponowne zbadanie europejskiego nakazu zapłaty na mocy art. 20 ust. 2 rozporządzenia nr 1896/2006.

### *1. Część pierwsza – możliwość zastosowania wymogów art. 8 ust. 1 rozporządzenia nr 1393/2007 zgodnie z wymogami rozporządzenia nr 1896/2006*

#### *a) Orzecznictwo Trybunału*

71. Odnoszę się głównie do wyroku z dnia 2 marca 2017 r., Henderson, C-354/15, EU:C:2017:157 (w szczególności do pkt 50–56 i przytoczonego tam orzecznictwa), który w znacznej mierze rozwiązał już ten problem w świetle rozporządzenia nr 1393/2007.

72. Potwierdzając swoje wcześniejsze orzecznictwo [5], Trybunał powtarza w pkt 50 tego wyroku, że uprawnienie przewidziane w art. 8 ust. 1 rozporządzenia nr 1393/2007 do odmowy przyjęcia rozpatrywanego dokumentu stanowi prawo adresata tego dokumentu.

5 Konkretnie wyrok z dnia 16 września 2015 r., Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, pkt 49. Zobacz również moja opinia w tej sprawie, EU:C:2015:33, w której zanalizowałem właśnie to zagadnienie, oraz postanowienie z dnia 28 kwietnia 2016 r., Alta Realitat, C-384/14, EU:C:2016:316, pkt 61.

73. Potwierdza w nim również, że prawo do odmowy przyjęcia doręczanego dokumentu wynika z konieczności ochrony prawa do obrony adresata tego dokumentu zgodnie z wymogami rzetelnego procesu usankcjonowanego w art. 47 akapit drugi Karty praw podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisanej w Rzymie w dniu 4 listopada 1950 r.[6]. Głównym celem rozporządzenia nr 1393/2007 jest usprawnienie i przyspieszenie postępowań sądowych, a także zapewnienie prawidłowego administrowania wymiarem sprawiedliwości, przy czym Trybunał orzekł, że wskazane cele nie mogą zostać osiągnięte kosztem osłabienia w jakikolwiek sposób skutecznego poszanowania prawa do obrony, które przysługuje adresatom danych dokumentów[7].

74. W związku z tym należy czuwać nie tylko nad tym, aby adresat dokumentu faktycznie otrzymał rozpatrywany dokument, ale także nad tym, aby był w stanie z nim się zapoznać oraz skutecznie zrozumieć w pełni znaczenie i zakres powództwa wytoczonego przeciwko niemu za granicą, tak aby mógł skutecznie przygotować swoją obronę i dochodzić swoich praw w państwie członkowskim pochodzenia dokumentu[8].

75. Tymczasem, aby przewidziane w art. 8 ust. 1 rozporządzenia nr 1393/2007 prawo do odmowy mogło skutecznie wywoływać zamierzone skutki, konieczne jest, aby adresat dokumentu został uprzednio należycie poinformowany na piśmie o istnieniu tego prawa[9].

76. W systemie ustanowionym rozporządzeniem nr 1393/2007 informacja ta jest adresatowi przekazywana za pomocą standardowego formularza zawartego w załączniku II do tego rozporządzenia[10].

77. W odniesieniu do znaczenia, jakie należy przyznać temu standardowemu formularzowi, Trybunał orzekł już, że rozporządzenie nr 1393/2007 nie przewiduje żadnych wyjątków od stosowania tego formularza[11].

78. Z tych rozważań oraz z celu realizowanego przez standardowy formularz znajdujący się w załączniku II do rozporządzenia nr 1393/2007, wskazanych w pkt 75 i 76 niniejszej opinii, Trybunał wywnioskował, że jednostka przyjmująca jest zobowiązana, we wszystkich przypadkach i bez jakiegokolwiek uznania w tym zakresie, poinformować adresata dokumentu o prawie do odmowy jego przyjęcia, używając w tym celu każdorazowo owego standardowego formularza[12].

*b) Zastosowanie do niniejszego przypadku*

79. W niniejszej sprawie powstaje pytanie, czy powyższe rozważania należy także przyjąć w ramach rozporządzenia nr 1896/2006.

6 Zobacz wyrok z dnia 2 marca 2017 r., Henderson, C-354/15, EU:C:2017:157, pkt 51. Zobacz także podobnie postanowienie z dnia 28 kwietnia 2016 r., Alta Realitat, C-384/14, EU:C:2016:316, pkt 73.

7 Zobacz wyrok z dnia 2 marca 2017 r., Henderson, C-354/15, EU:C:2017:157, pkt 51. Zobacz także podobnie wyrok z dnia 16 września 2015 r., Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, pkt 30, 31; a także postanowienie z dnia 28 kwietnia 2016 r., Alta Realitat, C-384/14, EU:C:2016:316, pkt 48, 49.

8 Zobacz wyrok z dnia 2 marca 2017 r., Henderson, C-354/15, EU:C:2017:157, pkt 52 i przytoczone tam orzecznictwo.

9 Zobacz wyrok z dnia 2 marca 2017 r., Henderson, C-354/15, EU:C:2017:157, pkt 53 i przytoczone tam orzecznictwo.

10 Zobacz wyrok z dnia 2 marca 2017 r., Henderson, C-354/15, EU:C:2017:157, pkt 54 i przytoczone tam orzecznictwo.

11 Zobacz wyrok z dnia 2 marca 2017 r., Henderson, C-354/15, EU:C:2017:157, pkt 55 i przytoczone tam orzecznictwo.

12 Zobacz wyrok z dnia 2 marca 2017 r., Henderson, C-354/15, EU:C:2017:157, pkt 56 i przytoczone tam orzecznictwo.

80. Jak zauważył rząd austriacki, nieuregulowane w tym rozporządzeniu kwestie dotyczące doręczania dokumentów powinny być rozstrzygane zgodnie z rozporządzeniem nr 1393/2007. Artykuł 27 rozporządzenia nr 1896/2006 stanowi bowiem wyraźnie, że to ostatnie nie wpływa na stosowanie rozporządzenia nr 1348/2000, które zostało zastąpione rozporządzeniem nr 1393/2007. Ponadto zgodnie z art. 25 ust. 2 tego ostatniego rozporządzenia odniesienia do rozporządzenia nr 1348/2000 interpretuje się jako odniesienia do rozporządzenia nr 1393/2007.

81. Oczywiste jest, że w niniejszej sprawie pozew o wydanie nakazu, który stanowi dokument wszczynający postępowanie zmierzające do wydania europejskiego nakazu zapłaty, należy zakwalifikować jako „dokument" w rozumieniu art. 8 ust. 1 rozporządzenia nr 1393/2007.

82. Jak podnosi rząd austriacki, art. 12 ust. 2 rozporządzenia nr 1896/2006 przewiduje wyraźnie, że europejski nakaz zapłaty jest wydawany wraz z odpisem formularza pozwu [13], przez co nakaz powinien zostać doręczony pozwanemu wraz z odpisem pozwu. W tym przypadku dokonano takiego podwójnego doręczenia.

83. W związku z tym przepisy art. 8 ust. 1 rozporządzenia nr 1393/2007 znajdują zastosowanie nie tylko do doręczenia europejskiego nakazu zapłaty jako takiego, lecz również do doręczenia pozwu o wydanie nakazu. W związku z tym każdy z tych dwóch dokumentów prawnych musi zostać doręczony adresatowi w języku, który powinien on rozumieć w rozumieniu art. 8 ust. 1 tego rozporządzenia, a jeśli tak nie jest, do doręczanego dokumentu należy załączyć standardowy formularz zawarty w załączniku II do tego rozporządzenia i poinformować adresata o przysługującym mu prawie do odmowy przyjęcia tego dokumentu.

84. Powyższy wniosek nasuwa się tym bardziej, że postępowanie w sprawie europejskiego nakazu zapłaty ustanowione rozporządzeniem nr 1896/2006 nie jest kontradyktoryjne w tym znaczeniu, że sąd krajowy stanowi wyłącznie na podstawie pozwu wniesionego przez powoda, i to nawet bez poinformowania pozwanego o istnieniu postępowania w stosunku do niego.

85. Dopiero na etapie doręczenia nakazu pozwany ma możliwość uzyskania informacji o istnieniu i treści pozwu. Poszanowanie prawa do obrony, które to prawo ma być chronione przez art. 8 ust. 1 rozporządzenia nr 1393/2007, ma zatem w tym kontekście szczególne znaczenie.

86. Okoliczność, że zgodnie z rozporządzeniem nr 1896/2006 pozew o wydanie nakazu składa się za pomocą formularza, którego wzór został zamieszczony w załączniku I do tego rozporządzenia, jest w tym względzie bez znaczenia.

87. Nawet bowiem jeśli wiele pól tego formularza można wypełnić za pomocą kodów ustalonych z góry i są one w związku z tym łatwo zrozumiałe, ponieważ wyjaśnienia dotyczące tych kodów zostały opublikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* we wszystkich językach urzędowych Unii, nie zmienia to faktu, że wspomniany formularz wymaga również od strony powodowej, jak wynika z art. 7 ust. 2 lit. d) i e) tego rozporządzenia, bardziej szczegółowych wyjaśnień w postaci opisu konkretnych okoliczności przywoływanych jako podstawa roszczenia, a także dowodów na poparcie pozwu. Jednakże pozwany musi mieć możliwość zapoznania się z tymi informacjami w języku, którym powinien władać, aby mógł zrozumieć w sposób rzeczywisty i pełny znaczenie i zakres postępowania prowadzonego przeciwko niemu za granicą, jak również przygotować ewentualnie swoją obronę.

88. Należy stwierdzić, że obowiązkowy i systematyczny charakter użycia standardowego formularza zawartego w załączniku II do rozporządzenia nr 1393/2007 jest taki sam zarówno w odniesieniu do doręczenia europejskiego nakazu zapłaty, jak i w odniesieniu do powiązanego z nim doręczenia pozwu o wydanie nakazu.

13 Obowiązek ten wynika z faktu, że pozwany powinien mieć możliwość uzyskania na tej podstawie potrzebnych informacji pozwalających mu zdecydować o ewentualnym wniesieniu sprzeciwu (motyw 13 rozporządzenia nr 1896/2006).

*2. Część druga – jakie są konsekwencje wynikające z naruszenia tego obowiązku?*

*a) Orzecznictwo Trybunału*

89. Po pierwsze, jak podniosła Komisja, art. 8 rozporządzenia nr 1393/2007 nie wspomina o konsekwencjach prawnych niepowiadomienia adresata dokumentu o jego prawie do odmowy przyjęcia dokumentu. Z żadnego przepisu tego rozporządzenia nie wynika również, że taki brak przedstawienia informacji unieważnia procedurę doręczania dokumentów.

90. W sprawie, w której dokument nie jest sporządzony w języku urzędowym przyjmującego państwa członkowskiego lub w języku państwa członkowskiego wydania, który odbiorca rozumie, Trybunał orzekł, że nadawca może naprawić to uchybie proceduralne poprzez przesłanie pozwanemu wymaganego tłumaczenia [14].

91. Ponadto pragnę odnieść się jeszcze raz do wyroku z dnia 2 marca 2017 r., Henderson, C-354/15, EU:C:2017:157, w szczególności pkt 57 i 58.

92. Zgodnie z jego pkt 57, „w sytuacji gdy jednostka przyjmująca, która została wezwana do dokonania doręczenia danego dokumentu jego adresatowi mającemu miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim, nie dołączyła standardowego formularza znajdującego się w załączniku II do rozporządzenia nr 1393/2007, brak ów *nie może pociągać za sobą ani bezskuteczności doręczanego dokumentu, ani nieważności procedury doręczania*, skoro skutek taki byłby niezgodny z celem realizowanym przez owo rozporządzenie polegającym na ustanowieniu bezpośredniego, szybkiego i skutecznego sposobu przekazywania dokumentów w sprawach cywilnych lub handlowych między państwami członkowskimi" (wyróżnienie własne).

93. Natomiast zgodnie z jego pkt 58, „przekazanie rzeczonego standardowego formularza stanowi istotny wymóg formalny, służący do ochrony praw do obrony, które przysługują adresatowi dokumentu, dlatego też *brak tego formularza powinien zostać naprawiony przez jednostkę przyjmującą zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1393/2007*. Jednostka ta powinna zatem niezwłocznie poinformować adresata dokumentu – poprzez przekazanie mu na podstawie art. 8 ust. 1 owego rozporządzenia tego standardowego formularza – o jego prawie do odmowy przyjęcia doręczanego dokumentu" (wyróżnienie własne).

*b) Zastosowanie do niniejszego przypadku*

94. Moim zdaniem, z tych samych względów co względy przedstawione w pkt 79–88 niniejszej opinii, te same zasady powinny oczywiście obowiązywać, przez analogię, w odniesieniu do doręczeń dokumentów w ramach rozporządzenia nr 1896/2006.

95. Jak orzekł Trybunał, jedynie po tym, gdy adresat został poinformowany o prawie do odmowy przyjęcia dokumentu i skorzystał z niego, sąd rozpatrujący sprawę może zbadać zasadność tej odmowy [15].

14 Zobacz wyrok z dnia 8 listopada 2005 r., Leffler, C-443/03, EU:C:2005:665, pkt 38, 53.

15 Zobacz postanowienie z dnia 28 kwietnia 2016 r., Alta Realitat S.L., C-384/14, EU:C:2016:316, pkt 62, 89.

96. Dlatego też w przypadku gdy, tak jak w niniejszej sprawie, europejski nakaz zapłaty zredagowany w języku innym niż te, o których mowa w art. 8 ust. 1 rozporządzenia nr 1393/2007, został doręczony pozwanemu bez standardowego formularza zawartego w załączniku II do tego rozporządzenia, należy naprawić ów brak i brak poinformowania adresata dokumentu o jego prawie do odmowy przyjęcia dokumentu, który z takiego zaniechania wynika, poprzez przekazanie pozwanemu, w najkrótszym możliwym terminie i zgodnie z przepisami tego rozporządzenia, rzeczonego standardowego formularza.

97. Ponadto z orzecznictwa wynika, że w przypadku nieprawidłowego doręczenia, takiego jak w niniejszej sprawie, europejski nakaz zapłaty nie zyskał skutecznie przymiotu wykonalności, a termin wyznaczony pozwanemu na złożenie sprzeciwu nie rozpoczął biegu [16].

98. W tych okolicznościach pytanie o ponowne zbadanie europejskiego nakazu zapłaty na podstawie art. 20 rozporządzenia nr 1896/2006, zadane przez sąd odsyłający, nie powstaje.

99. Wadę formalną doręczenia nakazu można bowiem analizować wyłącznie jako kwestię wstępną pojawiającą się na etapie poprzedzającym ponowne zbadanie: ponowne zbadanie zakłada bowiem, że termin do wniesienia sprzeciwu upłynął, podczas gdy ze względu na uchybienie proceduralne, którym dotknięte było doręczenie, termin ten nawet nie rozpoczął biegu.

100. Ponadto Trybunał orzekł już w odniesieniu do rzeczonego przepisu, że: po pierwsze, skoro zamiarem prawodawcy Unii było ograniczenie procedury ponownego badania do wyjątkowych okoliczności, przepis ten powinien w sposób konieczny podlegać wykładni ścisłej [17].Po drugie, taka procedura zakłada istnienie okoliczności „nadzwyczajnych" w rozumieniu art. 20 ust. 1 [18] albo „wyjątkowych" w rozumieniu ust. 2 [19]. Po trzecie, takie sytuacje są określone w sposób wyczerpujący w tym przepisie (a „brak doręczenia do owych wyjątkowych sytuacji [wskazanych w nim] nie należy") [20]. Po czwarte, możliwość ponownego zbadania nie może skutkować przyznaniem pozwanemu drugiej możliwości sprzeciwienia się roszczeniu, po tym, jak nakaz ów stał się wykonalny, a termin na złożenie sprzeciwu upłynął [21].

101. Na tej podstawie wydaje mi się, że w przeciwieństwie do tego, co utrzymuje rząd grecki, uchybienia proceduralne wskazane przez stronę pozwaną nie mogą uzasadniać ponownego zbadania europejskiego nakazu zapłaty na podstawie okoliczności, o których mowa w art. 20 rozporządzenia nr 1896/2006 [22].

102. Co się tyczy dokładniej art. 20 ust. 2 rozporządzenia nr 1896/2006, na temat którego sąd odsyłający pyta Trybunał, mowa jest w nim o dwóch przesłankach ponownego zbadania europejskiego nakazu zapłaty. W pierwszej kolejności musi być jasne, że nakaz zapłaty został wydany błędnie w świetle wymogów określonych w tym rozporządzeniu. W drugiej kolejności przeprowadzenie ponownego zbadania uzasadniają inne wyjątkowe okoliczności.

16 Zobacz analogicznie wyrok z dnia 4 września 2014 r., eco cosmetics i Raiffeisenbank St. Georgen, C-119/13 i C-120/13, EU:C:2014:2144, pkt 41–43, 48.

17 Wyrok z dnia 22 października 2015 r., Thomas Cook Belgium (C-245/14, EU:C:2015:715, pkt 31).

18 Zobacz postanowienie z dnia 21 marca 2013 r., Novontech-Zala (C-324/12, EU:C:2013:205, pkt 20–25).

19 Zobacz wyrok z dnia 22 października 2015 r., Thomas Cook Belgium (C-245/14, EU:C:2015:715, pkt 29, 30).

20 Wyrok z dnia 4 września 2014 r., eco cosmetics i Raiffeisenbank St. Georgen (C-119/13 i C-120/13, EU:C:2014:2144, pkt 44).

21 Zobacz wyrok z dnia 22 października 2015 r., Thomas Cook Belgium (C-245/14, EU:C:2015:715, pkt 48).

22 Pragnę zauważyć, że tezę tę również bronią O.K. Trans Praha, rządy austriacki i włoski oraz Komisja.

103. W odniesieniu do pierwszej przesłanki należy stwierdzić, jak słusznie podniosła Komisja, że postanowienie odsyłające nie zawiera informacji wskazujących na to, że wydanie europejskiego nakazu zapłaty było *w sposób oczywisty błędne*. Europejski nakaz zapłaty został wydany zgodnie z wymogami ustanowionymi w rozporządzeniu. W odniesieniu do uchybienia proceduralnego wynikającego z braku zgodności doręczenia dokumentu z rozporządzeniem nr 1393/2007 można mu zaradzić poprzez przesłanie żądanego tłumaczenia pozwanemu, jak wskazałem w pkt 90–93 niniejszej opinii.

104. W odniesieniu do drugiej przesłanki należy ocenić, czy w niniejszym przypadku ponowne zbadanie europejskiego nakazu zapłaty może zostać uzasadnione przez inne wyjątkowe okoliczności.

105. Uważam (podobnie jak Komisja), że takimi wyjątkowymi okolicznościami mogą być albo uchybienia proceduralne, albo błędy dotyczące cech roszczenia pieniężnego stanowiącego przedmiot nakazu zapłaty. Ponieważ Trybunał uznał, że art. 20 rozporządzenia nr 1896/2006 powinien być przedmiotem ścisłej wykładni, to ponowne zbadanie nakazu zapłaty nie może mieć miejsca w przypadku jakichkolwiek błędów proceduralnych. Aby błąd proceduralny stanowił okoliczność wyjątkową, musi mieć bezpośredni wpływ na prawo do obrony pozwanego, a mianowicie, w niniejszym przypadku, na jego prawo do wniesienia sprzeciwu od europejskiego nakazu zapłaty zgodnie z art. 16 tego rozporządzenia.

106. Ponadto, jak podniósł rząd włoski, to właśnie brak przepisu przewidującego nieważność dokumentu lub jego doręczenia w wyniku braku poinformowania odbiorcy o możliwości odmowy przyjęcia dokumentu stanowi argument za tym, że owa nieprawidłowość podlega naprawieniu. Jak już wspomniałem, nieprawidłowość doręczenia polegająca na braku sporządzenia dokumentu w języku, który adresat zna lub rozumie, można naprawić przez natychmiastowe lub późniejsze doręczenie adresatowi przetłumaczonego wypisu dokumentu, przy czym nie ogranicza to w jakikolwiek sposób prawa sprzeciwu.

107. Oznacza to także, że zgodnie z art. 8 ust. 3 rozporządzenia nr 1393/2007[23] nieprawidłowość w doręczeniu w postaci braku poinformowania odbiorcy o możliwości odmowy jego przyjęcia nie powoduje sama w sobie nieważności doręczenia, ale jedynie odroczenie dies a quo terminu na wniesienie sprzeciwu w rozumieniu art. 16 ust. 1 rozporządzenia nr 1896/2006.

## IV. Wnioski

108. Z tych względów proponuję, aby na pytanie prejudycjalne przedłożone przez Nejvyšší soud (sąd najwyższy, Republika Czeska) Trybunał udzielił następującej odpowiedzi:

– Wykładni rozporządzenia (WE) nr 1896/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. ustanawiającego postępowanie w sprawie europejskiego nakazu zapłaty oraz rozporządzenia nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącego doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych (doręczanie dokumentów) oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1348/2000 należy dokonywać w ten sposób, że przy doręczaniu europejskiego nakazu zapłaty pozwanemu zamieszkałemu na terytorium innego państwa członkowskiego, w przypadku gdy dokument ten nie został sporządzony w języku, który adresat rozumie, lub w języku urzędowym państwa członkowskiego, do którego adresowane są dokumenty, a jeżeli w tym państwie członkowskim jest kilka języków urzędowych – w języku urzędowym lub jednym z języków urzędowych miejsca, w którym ma nastąpić doręczenie, lub nie dołączono do dokumentu

23 Który stanowi, że „datą doręczenia jest data doręczenia dokumentu wraz z jego tłumaczeniem zgodnie z prawem państwa członkowskiego, do którego dokument jest adresowany".

tłumaczenia na jeden z powyżej opisanych języków, adresat musi zostać należycie poinformowany, za pomocą standardowego formularza zawartego w załączniku II do rozporządzenia nr 1393/2007, o przysługującym mu prawie do odmowy przyjęcia dokumentu.

– Zgodnie z tym drugim rozporządzeniem w przypadku pominięcia tej formalności postępowanie może zostać naprawione poprzez przekazanie zainteresowanemu standardowego formularza zawartego w załączniku II do tego rozporządzenia.

– Tak długo, jak trwa uchybienie proceduralne wpływające na doręczenie nakazu zapłaty wraz z pozwem o wydanie nakazu, po pierwsze, nakaz ten nie staje się wykonalny, a po drugie, termin wyznaczony pozwanemu na złożenie sprzeciwu nie rozpoczyna biegu.